

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv. III.10.314/2013/4.szám

A Kúria a dr. Tordai Ildikó ügyvéd által képviselt felperesnek a főosztályvezető jogtanácsos által képviselt Nyugdíjfolyósító Igazgatóság alperes ellen társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 33.M.3875/2008. szám alatt indított és a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. január 21-én kelt 12.M.4047/2010/35. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 12.M.4047/2010/35. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Az alperes a 2008. február 18. napján kelt határozatában rendelkezett a felperes nyugdíjjogosultságánál figyelembe vehető szolgálati ideje megállapításáról. A határozat indokolása szerint az 1969. február 20-tól 1971. február 22-ig terjedő időszak szolgálati időként nem ismerhető el, mert az NDK-beli munkavégzés nem szakmai gyakorlat keretében történt, a foglalkoztató jogutódja és az igénylő sem rendelkezik dokumentumokkal erről az időről, továbbá a német biztosító szerv igazolása alapján sem szerzett elismerhető szolgálati időt az NDK-ban.

E határozatot az alperes igazgatója a 2008. július 18. napján kelt határozatával helybenhagyta, mert a másodfokú eljárásban beszerzett okirati bizonyítékok az NDK területén töltött időt nem igazolták, továbbá mert a beszámítani kért időszak nem az akkori Munkaügyi Minisztérium utasítása szerinti előírásoknak megfelelően került a munkakönyvbe bejegyzésre.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 16.M.5440/2008/4. számú ítéletével elutasította a felperes keresetét, amelyben az 1969. február 22-től 1971. február 28-ig terjedő idő, az akkori NDK területén munkavégzéssel töltött idő szolgálati időbe való beszámítását kérte.

Felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság az Mfv.III.10.338/2009/4. számú végzésével a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 16.M.5440/2008/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezte és a munkaügyi bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A Legfelsőbb Bíróság ítélete indokolásában a megismételt eljárásra előírta az elsőfokú bíróság számára annak tisztázását, hogy a társadalombiztosítási szervek mely jogszabályok és normák alkalmazásával döntöttek a beszámítási igény elutasításáról, illetve az el nem ismert időszakot, mely okirat alapján hagyták figyelmen kívül. A Legfelsőbb Bíróság ítélete szerint csak ezen tények tisztázása után lehet helye tanúbizonyítás elrendelésének.

A megismételt eljárásban a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a Legfelsőbb Bíróság iránymutatásának megfelelően járt el. A bizonyítási eljárás lefolytatását és a tényállás tisztázását követően a munkaügyi bíróság a 12.M.4047/2010/35. számú jogerős ítéletével a másodfokú határozatot hatályában fenntartotta.

Indokolásában megállapította, hogy nem vitatottan a felperes 1969. és 1971. közötti időben az NDK-ban felszolgálói munkát végzett. Arra vonatkozóan, hogy ez milyen jogviszony keretében történt, a tanúk nem tudtak egyértelmű nyilatkozatot tenni. A korabeli nyilvántartások nem igazolták a felperes állítását a jogviszony jellegét illetően. Tényként lehetett megállapítani, hogy a perbeli időszakban társadalombiztosítási nyilvántartásban adat nem volt található felperes vonatkozásában és az egykori munkáltató által kiállított nyilvántartó is csupán az „NDK 1969. február 20-tól 1971. február 28-ig” bejegyzést tartalmazta. A megkeresett szervek nem tudtak adatot szolgáltatni, így tehát kizárólagosan a külföldi tartózkodás és a munkavégzés ténye volt megállapítható, az pedig, hogy a felperes a német-magyar munkaerőcsere egyezmény hatálya alatt végezte volna munkáját, nem nyert bizonyítást. A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a felperes nem tudta bizonyítani, hogy munkavégzése a Tny. 43. § (2) bekezdés c) pontjában előírtaknak

megfelelt volna.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben az ítélet hatályon kívül helyezését és annak megállapítását kérte, hogy 1969. február 25. és 1972. február 28. közötti időtartamban szolgálati időt szerzett. Felülvizsgálati kérelmében a felperes hivatkozott arra, hogy az NDK-ban biztosított volt, munkabéréből a járulékok levonásra kerültek és azt a magyar társadalombiztosítási szervek számára a német foglalkoztató átutalta. Álláspontja szerint nem értékelhető a terhére, hogy az átutalt összegek dokumentációja a magyar társadalombiztosítási szerveknél nem lelhető fel.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében az ítélet hatályban tartását kérte. Álláspontja szerint a munkaügyi bíróság a bizonyítékokat megfelelően mérlegelve állapította meg, hogy a felperes németországi munkavégzéséről nem állapítható meg, hogy az a német-magyar munkaerőcsere egyezmény keretében történt volna, így magyar szolgálati időként ez az idő nem ismerhető el. A bíróság részéről jogszabálysértés nem történt, ilyenre a felperes sem hivatkozott, a bizonyítékok felülmérlegelésének pedig már a Kúria eljárásában nincs helye.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet - a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján - tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

Tényként állapítható meg, hogy a felperes munkakönyve 1968. április 1. és 1973. április 11. között igazolja, hogy a felperes a K. ÁFÉSZ munkavállalója, illetve társadalombiztosítási szervnél bejelentett biztosítottja volt. A munkakönyv 11. oldalán a bejegyzés igazolása rovatban „NDK 1969.” kézzel írott bejegyzés is szerepel. A társadalombiztosítási igazgatóság által kiállított munkaviszony nyilvántartó-lap nyomtatványon az ÁFÉSZ és a biztosítási kötelezettséggel járó munkaviszony időtartamának igazolása mellett a megjegyzés rovatban az „NDK 1969. február 22-től 1971. február 28-ig” bejegyzés szerepel.

A felperes a kereseti kérelmét arra alapította, hogy munkaerőcsere egyezmény keretében dolgozott az NDK-ban, azonban munkaszerződést a német foglalkoztatóval nem kötött.

Az 1967. évi V. törvény által kihirdetett, a Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság között Budapesten 1967. május 18-án aláírt barátsági együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés alapján 1967. november 15-től 1983. június 30-ig volt lehetőség arra, hogy a dolgozók szakmai gyakorlaton vehessenek részt az NDK-ban, vagyis ott munkaszerződés megkötése után

munkaviszonyt létesítsenek.

Az 1967. május 26. napján kötött kormányközi egyezmény 1. cikkely értelmében a szakmai gyakorlati tapasztalatok megszerzése céljából a szerződő felek az egyezmény alapján szervezik meg az ideiglenes foglalkoztatást. Az 5. cikkely rögzítette, hogy ha az egyezmény másképp nem rendelkezik, a magyar dolgozók munkajogi és társadalombiztosítási jogállását a Német Demokratikus Köztársaságban történő foglalkoztatás ideje alatt a Német Demokratikus Köztársaságban érvényben lévő munkajogi és társadalombiztosítási rendelkezések, valamint a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Német Demokratikus Köztársaság Kormánya között a szociálpolitika területén folytatandó együttműködés tárgyában megkötött, érvényben lévő egyezmény rendelkezései határozzák meg. A 3. cikkely előírta, hogy minden magyar dolgozóval a jegyzőkönyv szerinti foglalkoztatási időre szóló magyar és német nyelvű munkaszerződést kell kötni. A 11. cikkely szabályozta az NDK-beli munkavégzés után járó szolgálati idő és társadalombiztosítási szolgáltatások sorsát akként, hogy a magyar dolgozók részéről a Német Demokratikus Köztársaságban megszerzett biztosítási és pótidők a Magyar Népköztársaság teljesítésre kerülő nyugdíjszolgáltatásnál a Német Demokratikus Köztársaságot társadalombiztosítási szolgáltatási kötelezettség nem terheli. A Német Demokratikus Köztársaságban szerzett biztosítási és pótidőket a társadalombiztosítási szolgáltatások megállapításánál és nyújtásánál a magyar társadalombiztosítási teherviselő beszámítja, illetőleg figyelembe veszi. Rögzítésre került az is, hogy a Német Demokratikus Köztársaság a Magyar Népköztársaságnak kiegyenlítő hozzájárulást fizet, amelyet a magyar dolgozók béréből társadalombiztosítás céljából levont összegnek, valamint a megfelelő üzemi társadalombiztosítási hozzájárulási összegnek, továbbá baleseti alap összegének 47%-át a magyar társadalombiztosítási teherviselő részére átutalja. A felek megállapodhatnak abban is, hogy ez az összeg átalányban kerül megállapításra.

Az 1967. évi I/7. számú körirat tartalmazta a kormányközi egyezmény alapján az NDK-beli szakmai gyakorlaton részt vevő dolgozók társadalombiztosítási jogállását, hivatkozva az 1967. május 26-án létrejött Egyezményre, valamint a 4/1963. számú kormányrendeletre.

Az 1967. évi I/7. számú körirat akként rendelkezett, hogy a Munkaügyi Minisztérium utasítása szerint az NDK-ban fennállott munkaviszonyt, annak időtartamát, a beszámítás jogcímét, az NDK igazolás számát és az NDK vállalat nevét a munkakönyv 3. oldalán kell bejegyezni.

A 4/1963.(III.17.) Korm. rendelet az egyes külföldön munkát végző dolgozók munkaviszonyáról és társadalombiztosításáról szólóan

rögzítette, hogy a külföldi munkavállalás tartama alatt a dolgozó belföldi munkaviszonya szünetel. A külföldi munkavállalás időtartama mind a munkaviszonyhoz fűződő kedvezmények, mind a társadalombiztosítási szolgáltatásokra jogosultság szempontjából belföldön munkában töltött időnek számít. Ha a dolgozó olyan államban vállal munkát, amellyel a magyar államnak társadalombiztosításra vonatkozó egyezménye van a jog és kötelezettség tekintetében, az egyezményben foglalt rendelkezések az irányadók.

A Tny. 37. § (1) bekezdése szerint a biztosítottak minősülő személy biztosítással járó jogviszonyának 1997. december 31-ét követő időtartama szolgálati időnek számít, ha erre az időszakra az előírt nyugdíjjárulékot megfizették. A (4) bekezdés értelmében az 1998. január hó 1. napját megelőző időtartamot az 1997. december 31-én hatályos jogszabályok alapján kell szolgálati időként figyelembe venni.

A Tny. 43. § (2) bekezdése értelmében a szolgálati időt a társadalombiztosítási szervek nyilvántartása alapján kell számításba venni. Az így nem igazolt szolgálati időket abban az esetben kell figyelembe venni, ha azokat az igénylő

- a) a foglalkoztató által kiállított egykorú eredeti okirattal (igazolással), vagy
- b) a foglalkoztató eredeti nyilvántartásai alapján kiállított igazolással, vagy
- c) egyéb hitelt érdemlő módon bizonyítja.

A Tny. 43. § (3) bekezdése szerint, ha a társadalombiztosítási igazgatási szervek nyilvántartásában szereplő adatok és a (2) bekezdés a)-c) pontjai szerinti bizonyítékok eltérnek egymástól, a számításba vehető szolgálati időt az adott bizonyítékok egyenkénti és összességükben történő értékelésével kell megállapítani.

A felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség tekintetében, hogy Németországban olyan jogviszony keretében végzett munkát, amely alapján az NDK-ban való munkavégzés szolgálati idejébe beszámítható.

A perben fellelhető okirati bizonyítékokból egyértelmű adat van arra, hogy a felperes a megjelölt időszakban az NDK-ban végzett munkát, az erre vonatkozó okiratok azonban nem minősülnek a foglalkoztató által kiadott egykori eredeti okiratnak, illetve a foglalkoztató eredeti nyilvántartásai alapján kiállított igazolásnak [Tny. 43. § (2) bekezdés ab) pont]. A meghallgatott tanúk pedig a felperes jogviszonyára vonatkozóan nem tudtak egyértelmű nyilatkozatot tenni, a becsatolt okiratok pedig nem voltak alkalmasak arra, hogy igazolják a felperes állítását a

jogviszony jellegét illetően.

A lefolytatott bizonyítás eredményeként nem lehetett megállapítani, hogy a felperes a német-magyar munkaerőcsere egyezmény hatálya alatt végezte volna a munkáját az NDK-ban. A felperes németországi munkavégzésének idejére a társadalombiztosítási szervek nyilvántartásai és az e nyilvántartások alapjául szolgáló foglalkoztatói adatszolgáltatások, nyilvántartások a járulékfizetésre vonatkozó adatot nem tartalmaztak.

A munkaügyi bíróság a tanúk egyező nyilatkozata alapján és az azokkal ellentétben nem álló egyéb bizonyítékokat mérlegelve hozta meg ítéletét a felülvizsgálati eljárás során, a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozó döntés pedig általában nem vitatható (BH 1994.4., Kfv.III.25.729/1993.).

A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az elbíráláshoz szükséges tények feltárásával a felülvizsgálati kérelemben felhívott jogszabályok megsértése nélkül döntött a felperes keresetéről, ezért a jogerős ítéletét a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

Az alperes a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megtérítését nem kérte, ezért a Kúria e tárgyban a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján mellőzte a határozathozatalt.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Tny. 81. §-a alapján határozott.

Budapest, 2014. május 14.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

kúriai tisztviselő

